

The Relationship between Basic Psychological Needs and Social Goal Orientation with Body Dissatisfaction in Female Students: The Mediating Role of Moral Emotions

Abstract

The current research aimed to examine the mediating role of moral emotions in the association between basic psychological needs and social goal orientation with body dissatisfaction. This research used a correlational design and a structural equation model. The statistical population consisted of high school female students of the academic year of 2021-2022, with a sample of 250 selected using Cochran's formula through a multi-stage cluster random sampling method in the distinct 1 and 2 of the Benab City. The research utilized measurement tools including the Body Shape Questionnaire (BSQ), Guilt and Shame Proneness Scale (GASP), Social Achievement Goal Scale (SAGS), and Self-Determination Scale (SDS). Direct and indirect paths of the research model were examined using the structural equation model and the Sobel test. All collected data were analyzed using SPSS version 24 and AMOS version 24 software. The results indicated significant relationships ($p < 0.05$) between most research variables. The highest mean and standard deviation were associated with the body dissatisfaction variable, while the lowest mean and standard deviation were linked to the avoidant social goal variable. The subscale of shame and guilt was identified as a significant mediator in the relationship between basic psychological needs and social goal orientation with body dissatisfaction. The structural coefficients of the research revealed that all path coefficients were significant, with a calculated P value less than 0.001 ($P < 0.001$). Only the avoidance path to guilt was significant at the 0.01 level. The findings of this study hold potential for counselors and clinical experts in addressing body image issues among adolescent girls.

Keywords: Basic Psychological Needs, Body Dissatisfaction, Moral Emotions, Social Goal Orientation.

Extended Abstract

Aim

During the developmental process, social expectations and individual attitudes give rise to various evolutionary concepts in people, including the notion of body image (Cardaci et al, 2022). Body image refers to an individual's thoughts, feelings, and experiences regarding their physical self (Kiser, 2023), which can be positive, negative, or a combination of both (Cardaci et al, 2022). The heightened fear of negative evaluation by others, particularly among teenagers and young adults, contributes to body image dissatisfaction (Parent, Schwartz & Bradstreet, 2016), a prevalent issue among women and girls. In the same vein, the current research aimed to investigate the mediating role of moral emotions in the relationship between basic psychological needs, social goal orientation, and body dissatisfaction.

Methodology

The current research is a correlational and structural equation model. The statistical population in the first part of the research included high school female students. To evaluate

the fit of the model, a sample of 250 people was selected using Cochran's formula from secondary school students of Benab City. Gary Desivarian's Self-Determination Motivation Questionnaire, Social Progress Goal Orientation Questionnaire, and Performance Moral Emotions Questionnaire were used to collect data. The obtained data was analyzed through equation modeling to analyze the structure.

Cochran's formula is a statistical method commonly used to determine the sample size in studies involving qualitative variables. In this section, the relationships between the research variables and the measurement items of each variable were examined, and the proposed model was evaluated and validated.

Findings

According to the descriptive indices in the table, most of the relationships between the research variables are significant ($p < 0.05$). Additionally, the variable with the highest mean and standard deviation is body dissatisfaction, while the variable with the lowest mean and standard deviation is avoidant social goal. Furthermore, the structural equation model was utilized to fit the proposed research model.

Also, some Fitness index characteristics were used to evaluate the structural equation model. Chi-square index, GFI, AGFI, NFI, CFI, and RMSEA were used. Evaluation of model fit These indices provide different criteria for measuring model fit. For example, the chi-square should be less than 0.05 at the significance level for the model to be considered appropriate. To improve model fit, GFI and AGFI should be close to one. Also, NFI and CFI should be above 0.8 and 0.9, respectively, to indicate that the model fits the data well. Finally, the RMSEA should be in the range of 0.05 to 0.08 for the model fit to be acceptable. In this research, according to the statistical results, all the fit indices showed that the research model fits the data and does not need to be adjusted.

Conclusion

The results indicate that Shame and guilt are linked to avoidance of dominance, autonomy, and competence about body dissatisfaction, indicating associations with self-determination, social goal orientation, and moral emotions among female students. The connection between variables indicates a correlation between the self-determination of female students and their body image. According to self-determination theory, individuals have three fundamental psychological needs: competence, relatedness, and independence (Deci and Ryan, 1985). These needs are essential for overall well-being and optimal functioning in different aspects of life, such as academic achievement and social interactions. Therefore, a lack of self-determination may lead to efforts to regulate body image and the associated concerns (Thøgersen-Ntoumani, & Ntoumanis, 2007).

Limitations of the current research include sample size, questionnaires, generalizability, and the absence of PLS software in the Bonab study. Future research should focus on experimental designs, larger samples, diverse variables, emotional therapies, comparison with other approaches, and the impact on disorders. Screening and programs for addressing body image issues in girls are recommended.

Ethical Considerations

Compliance with ethical guidelines

Ethical principles are observed in this article. The information was kept strictly confidential, and the participants were allowed to leave the study at any time.

Funding

The current research has not received any financial assistance from funding organizations.

Authors' contributions

All authors participated in the design, implementation, and writing of all parts of the study.

Conflicts of interest

The present research has no conflict of interest with sources and persons.

رابطه بین نیازهای اساسی روان‌شناختی و جهت‌گیری هدف اجتماعی با نارضایتی بدنی در دانش‌آموزان دختر: نقش میانجی هیجان‌های اخلاقی

چکیده

هدف از پژوهش حاضر آزمون نقش میانجی‌گری هیجان‌های اخلاقی در رابطه بین نیازهای اساسی روان‌شناختی و جهت‌گیری هدف اجتماعی با نارضایتی بدنی بود. طرح پژوهش حاضر همبستگی و از نوع مدل معادلات ساختاری و جامعه آماری آن شامل دانش‌آموزان دختر دوره متوسطه سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲ بود که از این میان ۲۵۰ نفر با استفاده از فرمول کوکران از دانش‌آموزان متوسطه ناحیه ۱ و ۲ مدارس شهرستان بناب به روش نمونه‌گیری تصادفی خوشه‌ای چندمرحله‌ای انتخاب شدند. ابزار اندازه‌گیری پژوهش شامل پرسش‌نامه شکل بدن (BSQ)، مقیاس گرایش به گناه و شرم (GASP)، جهت‌گیری هدف اجتماعی (SAGS) و پرسش‌نامه خودتعیین‌گری (SDS) بود. آزمون مسیرهای مستقیم و غیرمستقیم الگوی پژوهش، به ترتیب، با استفاده از روش‌های مدل معادلات ساختاری و آزمون سوپل انجام گرفت. تمامی داده‌های جمع‌آوری شده با استفاده از نرم افزارهای SPSS نسخه ۲۴ و AMOS نسخه ۲۴ تحلیل شد. یافته‌ها نشان داد که روابط بین اکثر متغیرهای پژوهش معنی‌دار است ($p < 0/05$) و بالاترین میزان میانگین و انحراف معیار مربوط به متغیر نارضایتی از بدن و پایین‌ترین میزان میانگین و انحراف معیار مربوط به متغیر هدف اجتماعی اجتنابی است. عبارتی دیگر خرده‌مقیاس شرم و احساس گناه میانجی‌گر معنی‌دار رابطه نیازهای اساسی روان‌شناختی و جهت‌گیری هدف اجتماعی به نارضایتی بدنی است. نتایج ضرایب ساختاری پژوهش نشان می‌دهد که تمامی ضرایب مسیر معنادار هستند چرا که P محاسبه شده کمتر از مقدار $0/001$ است ($P < 0/001$)، تنها مسیر اجتنابی به احساس گناه نیز در سطح $0/01$ معنادار است. یافته‌های پژوهش حاضر می‌تواند برای مشاوران و متخصصین بالینی در حل مشکلات تصویر بدن دختران کاربرد فراوانی داشته باشد.

واژه‌های کلیدی: جهت‌گیری هدف اجتماعی، نارضایتی بدنی، نیازهای اساسی روان‌شناختی، هیجان اخلاقی

۱. مقدمه

افزایش و تغییرات روزافزون استانداردهای جسمانی و نحوه نگرش به آن یکی از موضوعات موردتوجه پژوهشگران است. در حال حاضر، مردم بیش از پیش در احاطه هنجارهای ظاهری سخت‌گیرانه مانند برچسب چاقی، و قرارگرفتن روزانه در معرض تصاویر رسانه‌ای پر از زنان و مردان بی‌عیب‌ونقص زندگی می‌کنند که این محیط فرهنگی، با انتظارات ظاهری غیرواقعی، می‌تواند به راحتی فرد را در معرض مشکلاتی در تصویر بدنی^۱ قرار دهد که عبارت است از ادراکات، افکار و احساسات فرد در مورد بدن خود (روزنکوویست و همکاران^۲، ۲۰۲۳).

1. body image

2. Rosenqvist et al.

نگرانی‌های مربوط به تصویر بدن، از جمله نگرانی‌های مربوط به وزن، به‌ویژه در زنان و دختران، به‌جای کاهش در طول عمر، تا بزرگسالی ادامه می‌یابد (لاکرویکس و همکاران^۱، ۲۰۲۳). در فرایند تحول انتظارات اجتماعی و نگرش‌های فردی مفاهیم تحولی متفاوتی را در افراد ایجاد می‌کند که یکی از آن‌ها تصویر بدنی است (کارداسی و همکاران^۲، ۲۰۲۲). تصویر بدنی^۳؛ یعنی فکر، احساس و تجربه فرد نسبت به خود جسمانی، (کیزر^۴، ۲۰۲۳) می‌تواند مثبت، منفی یا ترکیبی از هر دو باشد (کارداسی و همکاران، ۲۰۲۲). تصویر بدنی دارای سه بعد ادراکی، ذهنی و رفتاری است. بعد ادراکی به درک فرد از ظاهر فیزیکی خود مانند ارزیابی از وزن، اندازه و شکل بدن، بعد ذهنی به رضایت یا نگرانی و اضطراب نسبت به‌ظاهر و بعد رفتاری به اجتناب از موقعیت‌های تنش‌زا اشاره دارد (لیو و همکاران^۵، ۲۰۱۶).

نگرانی شدید از ارزیابی منفی توسط دیگران، به‌ویژه در میان نوجوانان و جوانان، منجر به نارضایتی از تصویر بدنی می‌شود (پارنت و شوارتز و برادستریت^۶، ۲۰۱۶) که پدیده‌ای بسیار متداول در میان زنان و دختران است. نارضایتی از بدن یکی از اجزای فرعی تصویر منفی بدن است که معمولاً به داشتن افکار یا احساسات منفی در مورد تصویر بدن خود اشاره دارد. درک ذهنی این گروه از افراد از بدن خود با تصویر بدن ایده‌آل خود متفاوت است (هیدر و همکاران^۷، ۲۰۱۸). پژوهشگران، نارضایتی تصویر بدنی در میان بانوان را به‌عنوان یک "نارضایتی هنجاری"^۸ شناسایی کرده‌اند. آن‌ها بیان می‌کنند که ادراکات زنان و دختران از بدنشان ممکن است به‌وسیله نمایش مکرر "بدن لاغر - ایده‌آل"^۹ دچار تغییر شود (فردوسی و همکاران^{۱۰}، ۲۰۲۳). به‌عنوان مثال؛ برخی پژوهش‌ها نشان داده‌اند با وجود استاندارد بودن یا حتی پایین بودن وزن، بسیاری از زنان و دختران وزن خودشان را اضافه ادراک می‌کنند (چوا و همکاران^{۱۱}، ۲۰۲۳). این ادراک اشتباه به بدن دیگران نیز تعمیم داده می‌شود. به‌طوری‌که زنان و بانوان، لاغری را به‌عنوان "وزن نرمال" و وزن نرمال را به‌عنوان "اضافه‌وزن" در نظر می‌گیرند.

به‌طورکلی تصویر بدنی چه به لحاظ رشد فردی و چه به لحاظ ارتباط با عوامل انگیزشی و هیجانی، بعد مهمی برای هویت فردی است و در این بین تصویر بدنی برای زنان و دختران مهم‌ترین بعد برای ارزیابی از خود است. نارضایتی از تصویر بدن، موجب ارزشیابی منفی از ظاهر جسمانی است که بر سلامتی، شخصیت، ارتباطات و کیفیت زندگی فرد تاثیر می‌گذارد (تراین، مارویک و کاولم^{۱۲}، ۲۰۱۶).

همچنین تصویر بدنی با روابط اجتماعی فرد در ارتباط است. بدین صورت که تصویر بدنی مثبت با احساس اتصال اجتماعی و خودکارآمدی اجتماعی و در مقابل آن تصویر بدنی منفی با تنهایی و اضطراب اجتماعی مرتبط است. جهت‌گیری هدف اجتماعی کاربرد مفهوم جهت‌گیری هدف پیشرفت در زمینه اجتماعی با هدف ارتقای روابط بین همکاران و شایستگی اجتماعی است (تارخان و همکاران^{۱۳}، ۲۰۱۳). به این گروه از عوامل شناختی برقراری روابط اجتماعی با دیگران، جهت‌گیری هدف اجتماعی می‌گویند. مثلاً یک دختر خانم نوجوان به چه دلیلی و با چه انگیزه‌ای تلاش می‌کند دوستانی داشته باشد. جهت‌گیری هدف

1. Lacroix et al.
2. Cardaci et al.
3. Body image
4. Kiser
5. Liu et al.
6. Parent, Schwartz & Bradstreet
7. Heider et al.
8. Normative discontent
9. the thin ideal
10. Ferdousi et al.
11. Chua et al.
12. Træen, Markovic & Kvaalem
13. Tarkhan et al.

اجتماعی سه نوع است؛ جهت گیری صمیمیت اجتماعی؛ برقراری روابط اجتماعی برای دریافت صمیمیت، موقعیت اجتماعی؛ روابط اجتماعی برای نشان دان شایستگی خود به دیگران، و اجتناب اجتماعی یعنی برای فرار از عدم ارزیابی دیگران مبنی نداشتن دوست و روابط اجتماعی است (گوان و همکاران^۱، ۲۰۲۳).

جهت‌گیری هدف اجتماعی با تمرکز بر جهت‌گیری‌های مختلف به سمت شایستگی اجتماعی، اهداف پیشرفت را در حوزه اجتماعی تحلیل می‌کند. به‌طور کلی جهت‌گیری‌های هدف اجتماعی بر نشان‌دادن شایستگی اجتماعی یا اجتناب از قضاوت‌های منفی اجتماعی متمرکز است که با متغیرهای تحصیلی مانند کمک جویی و رفتار اجتماعی و پرخاشگرانه دانش‌آموزان مرتبط بوده است (گونسالوز و همکاران^۲، ۲۰۱۷). برخی از مطالعات در این رابطه نشان می‌دهند که زنان و دختران با جهت‌گیری هدف اجتماعی بالا، احتمال بیشتری دارد که نارضایتی از بدن را گزارش کنند. بدین صورت که درونی‌سازی استانداردهای زیبایی اجتماعی و تلاش مداوم برای دستیابی به موفقیت و تأیید اجتماعی ممکن است به تصویر منفی بدن، اختلال در رفتارهای غذایی و عزت‌نفس پایین کمک کند. به عبارتی دیگر؛ جهت‌گیری هدف به طور مثبت با نارضایتی از بدن و خوردن محدود در زنان و دختران مرتبط است (باردون - کون و همکاران^۳، ۲۰۰۷؛ ونستینکیست و همکاران^۴، ۲۰۰۶).

نیازهای اساسی روان‌شناختی و ارضای آنها نیز از عوامل مؤثر بر رضایت از تصویر بدنی است (بیرچاچک و همکاران^۵، ۲۰۱۸). بر اساس نظریه خودتعیین‌گری^۶ افراد تمایل ذاتی به تنظیم رفتار بر اساس انتخاب و علاقه دارند و در شرایط حمایتی نیاز، رشد و شکوفایی خواهند داشت (اوکلو^۷، ۲۰۲۳). خودتعیین‌گری پیشنهاد می‌کند که حرکت به سمت خودتعیین‌گری و بهزیستی روان‌شناختی بهینه، وابسته به ارضای نیازهای اساسی روان‌شناختی، یعنی خودمختاری^۸، تجربه ارادی و خودتعیینی در رفتار، شایستگی^۹؛ شامل درک این که فرد دارای مهارت‌های لازم برای تعامل مؤثر در محیط و ارتباط، احساس پذیرش دیگران، و در نتیجه ارتباط^{۱۰} است. هنگامی که این نیازهای روان‌شناختی ارضا می‌شوند، رفتار به‌جای اینکه مشروط به اعتبار سنجی خارجی باشد، توسط ارزش‌های درونی تنظیم می‌شود. به این ترتیب، ارضای نیازهای اساسی روان‌شناختی ممکن است یک کارکرد محافظتی در برابر پیام‌های اجتماعی-فرهنگی در مورد آنچه که یک تصویر بدنی ایده‌آل را تشکیل می‌دهد، ایفا کند (بیرچاچک، نیل و مورای^{۱۱}، ۲۰۱۸).

ارضای نیازهای روان‌شناختی ممکن است از دو طریق محافظ ایجاد تصویر ذهنی منفی باشد. نخست، برآوردن نیازهای روان‌شناختی ممکن است رضایت کلی بدن را افزایش دهد، زیرا در این صورت خود ارزیابی، بیشتر بر اساس ترجیحات شخصی است تا انتظارات اجتماعی و دوم؛ نیازهای روان‌شناختی نیز ممکن است با کاهش تأثیر تهدیدهای خارجی بر تصویر بدن، مانند مشاهده تصاویر ایده‌آل شبکه اجتماعی مجازی فیس بوک، یک عملکرد محافظتی ارائه دهند. افرادی که نیازهای روان‌شناختی آنها ارضا می‌شود، بیشتر ارزش خود را بر اساس عوامل داخلی پایدار تعریف می‌کنند تا ظاهر فیزیکی (نیتو-کاسادو و همکاران^{۱۲}، ۲۰۲۳).

1. Guan et al.
2. Goncalves et al.
3. Bardone-Cone et al.
4. Vansteenkiste et al.
5. Brichacek et al.
6. self-definition theory
7. Okello
8. autonomy
9. competence
10. relatedness
11. Brichacek, Neill, & Murray
12. Nieto-Casado et al.

به طور کلی بسیاری از احساسات، هیجانات و ادراکاتی که در نوجوانی و جوانی به وجود می‌آیند می‌توانند به عنوان باورها تثبیت شوند و به ایجاد یک سری پیامدها کمک کنند که ممکن است در مراحل بعدی ظاهر شوند و شخصیت و سبک زندگی افراد را تحت تأثیر قرار دهند. در این راستا، برخی از مطالعات حاکی از وجود ارتباط بین رضایت و ناراضی‌ت از بدن و هیجان‌های مثبت منفی مانند شرم، احساس گناه، همدلی و غرور، بر اساس تأثیر فرآیندهای شناختی بر مدیریت هیجانات، هستند (آمادو آلونسو و همکاران^۱، ۲۰۲۲) که به این دسته از هیجانات؛ هیجان‌های اخلاقی^۲ می‌گویند (فونتئل و همکاران^۳، ۲۰۲۲) این گروه از هیجانات پیچیده نیاز به درجه‌ای از پردازش شناختی یا درک حدافلی از ذهن دیگران دارند و ضرورت انجام عمل اخلاقی پیش‌بینی هیجان‌های اخلاقی است که بر تصمیم‌گیری اخلاقی و رفتارهای مرتبط با آن در دوران نوجوانی تا بزرگسالی تأثیر دارد (اصلی پور و همکاران، ۱۳۹۷) مانند احساس گناه و شرم که هیجان‌های اخلاقی تلقی می‌شوند. این گروه از هیجان‌ها به فرد انگیزه می‌دهند تا از نظر اجتماعی خوب رفتار کند و از قواعد اخلاقی تبعیت کرده و به استانداردهای اخلاقی وفادار بماند (ترکمن ملایری و شیخ الاسلامی، ۱۳۹۷).

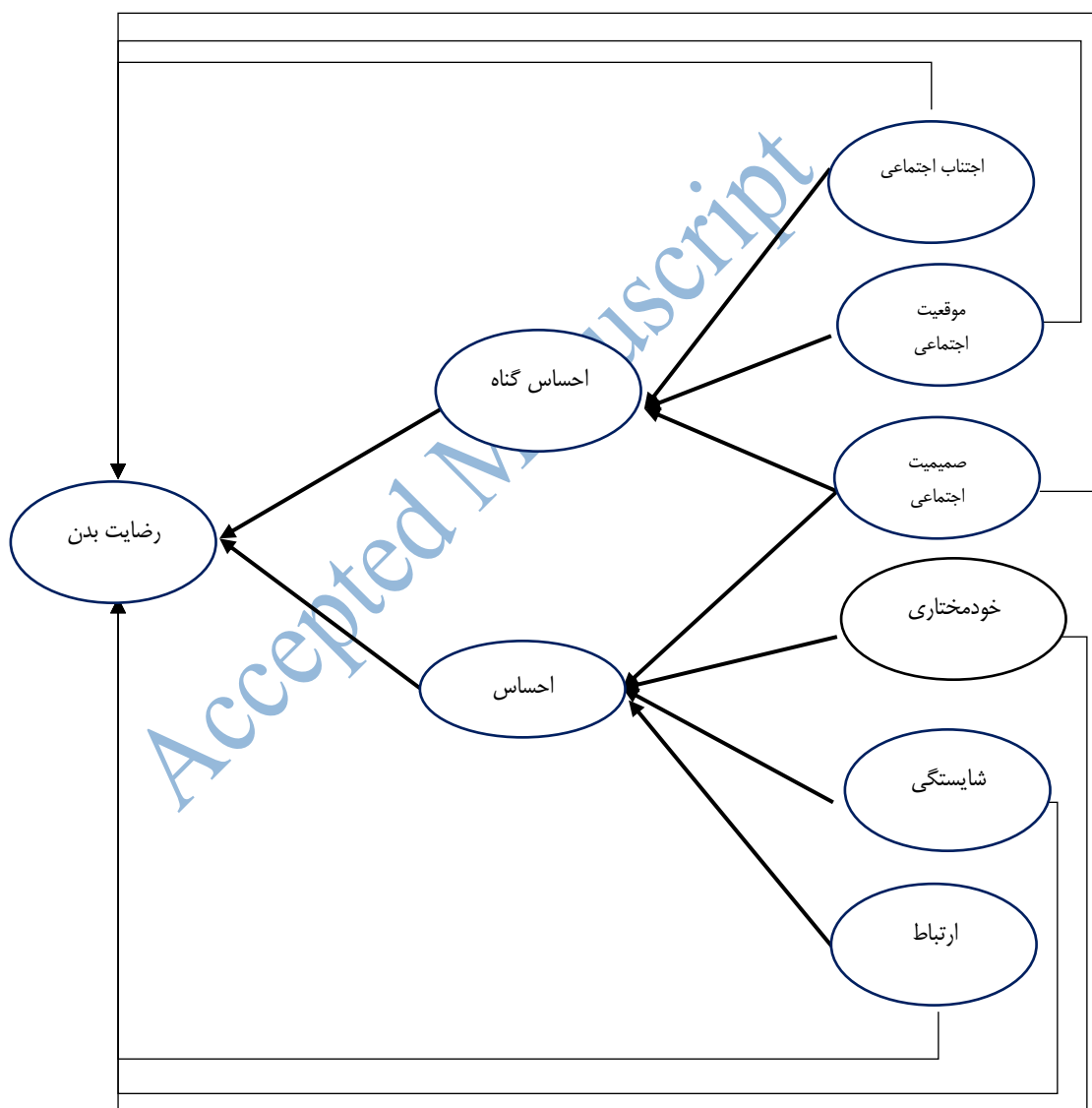
هیجان چندبعدی شرم، بر اساس خودآگاهی و اجتماع شکل گرفته است و به صورت یک هشدار عمل می‌کند که بیانگر وجود تصویری منفی از فرد در ذهن دیگران است. فرد می‌پندارد که ممکن است دیگران او را طرد کنند، کنار بگذارند یا به او آسیب بزنند. این دسته از ارزیابی‌های منفی در مورد تصورات دیگران راجع به خود، شرم بیرونی نام دارند که در این در وضعیت کانون توجه دنیای بیرونی است که به دنبال آن فرد اقداماتی در جهت جذاب نمودن خود انجام می‌دهد تا از سوی سایرین طرد نشود. در صورت و کانون توجه، احساسات و قضاوت‌های منفی از سوی خود فرد است. به طور کلی این هیجان شرم آسیب‌زا، در شکل‌گیری مجموعه‌ای از آسیب‌های روانی مانند اختلالات تصویر بدنی و اختلالات مرتبط با خوردن مؤثر است (لورن و مالینن^۴، ۲۰۲۱؛ رافضی و اخوان خرازیان، ۱۳۹۵).

به طور کلی رابطه فرد با بدن و میزان پذیرش ظاهر او بازتاب برخی از دستاوردهای اساسی رشد کودکی و نوجوانی است. ما یک تصویر ادراکی اولیه از بدن خود در ابتدایی‌ترین دوران کودکی می‌سازیم و عمدتاً شامل طرحواره‌های حسی-حرکتی است (چه حرکاتی را می‌توان با بدن انجام داد) که بدن به عنوان ابزاری برای عمل نسبت به دنیای بیرونی دیده می‌شود (کالاش و همکاران^۵، ۲۰۲۳). این سازه با با طیفی از پیامدهای نامطلوب، از جمله شروع اختلالات خوردن، عزت نفس پایین، افزایش عاطفه منفی و پریشانی هیجانی قابل توجه مرتبط است (اسکالی و همکاران^۶، ۲۰۲۳). ارتباط اختلال تصویر بدنی با هیجان، رفتارها، شناخت‌های منفی و رواج ایده‌آل‌های زیبایی غربی در ایران از طریق راه‌های مختلف در سال‌های اخیر که مشکلات اجتماعی و روان‌شناختی بسیاری از جمله افزایش آسیب‌های تصویر بدنی را به دنبال داشته، نشان می‌دهد که بررسی عوامل تدویم‌بخش و تسریع‌کننده آن برای ایجاد برنامه‌های مؤثر پیشگیری و درمان، و ارائه معیاری تشخیصی برای اختلال‌های کم‌اشتهایی روانی، پراشتهایی روانی و اختلال بدشکلی بدنی ضروری است. پژوهش حاضر با هدف تعیین رابطه بین نیازهای اساسی روان‌شناختی، جهت‌گیری هدف اجتماعی و ناراضی‌ت بدنی در دانش‌آموزان دختر، با تمرکز ویژه بر نقش میانجی عواطف اخلاقی انجام شده است. با بررسی این روابط، این مطالعه به دنبال کمک به درک عوامل روان‌شناختی مؤثر بر ناراضی‌ت بدنی در دانش‌آموزان دختر و اطلاع‌رسانی مداخلات بالقوه برای ارتقای بهزیستی آنها است. در نتیجه، درک روابط بین نیازهای اساسی روان‌شناختی، جهت‌گیری هدف پیشرفت و اختلال عملکرد بدن در دانش‌آموزان دختر برای طراحی مداخلات مؤثر باهدف ارتقای

1. Amado Alonso et al.
2. moral emotions
3. Fontenelle et al.
4. Laurén & Malinen
5. Kalash et al.
6. Scully

تصویر بدنی مثبت و بهزیستی کلی ضروری است. با بررسی نقش میانجی عواطف اخلاقی در این روابط، هدف این مطالعه ارائه درک جامعی از مکانیسم‌ها و مسیرهایی است که این متغیرها از طریق آن با هم تعامل پیدا می‌کنند. بنابراین بررسی تصویر بدنی باتوجه به نقش اساسی آن در ایجاد عزت‌نفس در بین جوانان و ارتقای سلامت جامعه ضروری به نظر می‌رسد و یافته‌های این مطالعه ممکن است پیامدهای مهمی برای طراحی مداخلات باهدف ارتقای تصویر بدنی مثبت، رفتارهای غذایی سالم و بهزیستی کلی در دانش‌آموزان دختر با جهت‌گیری هدف پیشرفت بالا داشته باشد.

در ادامه مدل دیاگرامی پژوهش حاضر نشان داده شده است.

مدل ۲. مدل مفروض خودتعیین‌گری، جهت‌گیری اهداف اجتماعی، احساس گناه و شرم و رضایت از تصویر بدن

۱-۲. جامعه، نمونه و روش اجرا

پژوهش حاضر، با استفاده از روش مدل معادلات ساختاری، همبستگی بین متغیرهای نیازهای اساسی روان‌شناختی، جهت‌گیری هدف اجتماعی، نارضایتی بدنی و هیجان‌های اخلاقی را مورد بررسی قرار می‌دهد. جامعه آماری این پژوهش شامل دانش‌آموزان دختر دوره متوسطه ناحیه ۱ و ۲ شهرستان بناب در سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲ بود. با استفاده از فرمول کوکران، یک نمونه ۲۵۰ نفره با روش نمونه‌گیری خوشه‌ای چندمرحله‌ای انتخاب شده و پرسش‌نامه‌های مربوط به تصویر بدن، انگیزش خود تعیین‌گری دسی و ریان، جهت‌گیری هدف پیشرفت اجتماعی و هیجان‌های اخلاقی به آنها داده شد. سپس با استفاده از مدل معادلات ساختاری، داده‌های به دست آمده تحلیل شد. در این تحلیل، روابط بین متغیرها و گویه‌های سنجش هر متغیر با متغیر مربوط بررسی شد و مدل پیشنهادی ارزیابی و اعتبارسنجی شد. اقدامات لازم برای این منظور شامل شناسایی متغیرهای اصلی پژوهش، تهیه پرسش‌نامه‌ها برای سنجش متغیرها، تدوین فرضیه‌های پژوهش، طراحی مدل مفهومی براساس فرضیه‌ها، توزیع پرسشنامه‌ها و گردآوری داده‌ها، طراحی مدل ساختاری و اجرای مدل با استفاده از نرم‌افزار AMOS بود. همچنین، در اجرای پژوهش، شرکت‌کنندگان پس از جلب رضایت و ارائه توضیحات لازم در مورد متغیرها، پرسش‌نامه‌ها و هدف از پژوهش، با توجه به معیارهای ورود و خروج در پژوهش مانند دانش‌آموز دختر بودن، مقطع تحصیلی متوسطه، و علاقه‌مندی به شرکت در پژوهش پرسش‌نامه‌ها را تکمیل کردند. همچنین به اطمینان داده شد که اطلاعات آنها محرمانه خواهد ماند و نام آنها در پرسشنامه‌ها نوشته نخواهد شد. و در هر مرحله از پژوهش می‌توانند خارج شوند. به علاوه، روش اجرای پژوهش به این صورت بود که بعد از جلب رضایت شرکت‌کنندگان و ارائه توضیحاتی در مورد نحوه تکمیل پرسشنامه‌ها، هر چهار پرسش‌نامه به طور همزمان در اختیار آنان قرار داده شد. همچنین، از شرکت‌کنندگان خواسته شد که اسامی خود را در پرسشنامه‌ها ننویسند و به آنان اطمینان داده شد که اطلاعات آنها محرمانه خواهد ماند بدین ترتیب اصل رازداری در پژوهش محقق شد، همچنین به آنها گفته شد که انتخاب آنها کاملاً تصادفی بوده و می‌توانند در هر مرحله که خواستند از پژوهش خارج شوند تا اصل آزادی در پژوهش رعایت شود.

۲-۲. ابزار های پژوهش

۱-۲-۲. پرسش‌نامه شکل بدن^۱ (BSQ): برای سنجش تصویر بدن از پرسش‌نامه بازنگری شده مقیاس شکل بدن کوپر و همکاران (۲۰۰۰) در ۳۴ گویه با مقیاس درجه بندی ۶ گزینه‌ای از هرگز نمره ۱ تا همیشه نمره ۶ استفاده شد. مجموع امتیازات ۳۴ تا ۲۰۴ است. که تفسیر نمرات برابر با یا پایین‌تر از ۸۰؛ رضایت از تصویر ذهنی از بدن، ۸۱ تا ۱۱۰؛ انحراف خفیف، ۱۱۱ تا ۱۴۰؛ نارضایتی متوسط و بیشتر از ۱۴۰ نارضایتی شدید است. مومنی و همکاران (۱۳۹۵) در مطالعه خود برای بررسی روایی پرسشنامه رضایت از تصویر بدنی از تحلیل عاملی تاییدی استفاده شد. شاخص‌های مجذور کا برابر ۵/۴، RMSEA برابر با ۰/۰۳۱، و CFI برابر ۰/۹۲۱ بدست آمد که نشانگر روایی سازه مناسب پرسش‌نامه است و پایایی ابزار نیز برابر ۰/۷۹ بدست آمد. همچنین ضریب آلفای کرونباخ این مقیاس در مطالعات پروبست^۲ و همکاران (۲۰۰۸) ۰/۹۸ و ۰/۹۶ می‌باشد. ضریب آلفای کرونباخ در مطالعه حاضر ۰/۸۴ بدست آمد.

۲-۲-۲. پرسش‌نامه انگیزش خودتعیین‌گری دسی و ریان^۳ (SDS): مقیاس انگیزش خودتعیین‌گری دسی و ریان^۴ (۱۹۸۵) با ۲۱ گویه با طیف لیکرت ۵ درجه‌ای از ۱ (خیلی کم) تا ۵ (خیلی زیاد) دارای ۳ خرده مقیاس خود مختاری^۴،

1. Body Shape Questionnaire (BSQ)

2. Probst et al

3. Self Determination Scale (SDS)

4. autonomy

شایستگی^۱ و ارتباط^۲ است که ضریب پایایی آن برای کل آزمون ۰/۸۹ (دسی وریان، ۲۰۱۷)، و میزان ضریب پایایی به شیوه آلفای کرونباخ کل ۰/۹۵ مشاهده شد (ارفع و همکاران، ۱۳۹۵). در این تحقیق برای بررسی روایی پرسشنامه انگیزش خود تعیین گری از تحلیل عاملی تاییدی در نرم افزار ایموس استفاده شد. شاخص‌های مجذور کا برابر ۷/۴، RMSEA برابر با ۰/۵۳، و CFI برابر ۰/۹۷ بدست آمد که نشانگر تایید مدل سه عاملی این پرسشنامه بوده و ابزار از روایی سازه برخوردار است و پایایی ابزار نیز با روش آلفای کرونباخ برای مولفه‌های نیاز به خودمختاری، ارتباط، و شایستگی به ترتیب برابر ۰/۸۷، ۰/۷۶ و ۰/۵۹ بدست آمد.

۲-۳. جهت‌گیری هدف پیشرفت اجتماعی^۳ (SAGS): مقیاس جهت‌گیری هدف پیشرفت اجتماعی ریان و هاپکینز (۲۰۰۳) با ۲۲ گویه ۵ درجه‌ای از (۱) «در مورد من صحیح نیست» تا (۵) «در مورد من بسیار صحیح است» سه نوع جهت‌گیری هدف اجتماعی یعنی صمیمیت اجتماعی، موقعیت اجتماعی، و اجتناب را اندازه‌گیری می‌کند. ریان و شیم (۲۰۰۶) پایایی این پرسشنامه را با روش آلفای کرونباخ ۰/۸۲ بدست آورد. براساس تحلیل عاملی سه عامل با ۱۶ گویه به دست که شامل مولفه تبحر اجتماعی با ۷ گویه، عملکردگرایی اجتماعی با ۵ گویه، و عملکرد گریزی اجتماعی با ۵ گویه است. این سه عامل در کل ۵۳ درصد واریانس جهت‌گیری هدف پیشرفت اجتماعی را تبیین کردند. همچنین، پایایی این ابزار برای خرده مولفه‌های تبحر اجتماعی، عملکرد گرایی و عملکرد گریزی اجتماعی با استفاده از آلفای کرونباخ به ترتیب برابر با ۰/۷۲، ۰/۷۲ و ۰/۶۳ بود (بدری گرگری، حسینی نسب و حقی، ۱۳۸۹). همچنین پایایی این ابزار با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ به طور کلی برابر با ۰/۷۸ به دست آمد.

۲-۴. پرسش‌نامه هیجانات اخلاقی شرم و احساس گناه^۴ (GSPS): مقیاس گرایش به گناه و شرم کوهن، ولف پانتر و اینسکو (۲۰۱۱) با ۱۶ گویه پنج درجه‌ای از ۱-۵ جهت سنجش دو بعد متمایز کننده احساس گناه با دو خرده مقیاس ارزیابی رفتار منفی و انجام اعمال جبرانی با خرده مقیاس‌های خود ارزیابی منفی^۵ و رفتار کناره جویانه به دنبال افشای عمومی تخلف^۶ (هر کدام ۸ گویه) تهیه شده است. در این مقیاس، سناریوهایی در مورد موقعیت‌هایی که افراد در زندگی روزمره با آنها مواجه می‌شوند و واکنش آنها به این موقعیت‌ها ارائه می‌شود، از افراد خواسته می‌شود تا خود را در آن موقعیت تصور کنند و میزان واکنش خود در این شرایط را مشخص کنند. کوهن و همکاران (۲۰۱۱) همبستگی بالایی میان خرده مقیاس‌های احساس گناه و همبستگی پایین خرده مقیاس‌های شرم با یکدیگر را نشان دادند. در پژوهش جوکار و کمالی (۱۳۹۴) ضرایب آلفای احساس گناه و احساس شرم به ترتیب ۰/۸۳ و ۰/۵۱ به دست آمد. همچنین در پژوهش ترکمن ملایری و شیخ الاسلامی (۱۳۹۶) روایی سازه مقیاس گرایش به شرم و گناه تأیید قرار و ضریب آلفای کرونباخ برای گرایش به احساس گناه و گرایش به شرم به ترتیب برابر با ۰/۷۴ و ۰/۷۱ به دست آمد. در این تحقیق برای بررسی روایی مقیاس گرایش به گناه و شرم کوهن، ولف پانتر و اینسکو از تحلیل عاملی تاییدی در نرم افزار ایموس استفاده شد. شاخص‌های مجذور کا برابر ۶/۹، RMSEA برابر با ۰/۳۴، و CFI برابر ۰/۹۵ بدست آمد که نشانگر تایید مدل دو عاملی این پرسشنامه بوده و ابزار از روایی سازه برخوردار است و پایایی کل ابزار نیز برابر ۰/۸۷ بدست آمد. در پژوهش حاضر نیز روایی سازه مقیاس گرایش به شرم و گناه تأیید شده و ضرایب آلفای احساس گناه و احساس شرم به ترتیب برابر با ۰/۷۸ و ۰/۶۹ به دست آمد.

1. competence
2. relatedness
3. Social Achievement Goal Scale (SAGS)
4. Guilt and Shame Proneness Scale (GSPS)
5. negative self-evaluations
6. withdrawal action tendencies following publically exposed transgressions

۳-۲. روش تجزیه و تحلیل اطلاعات

در این پژوهش برای بررسی مدل پیشنهادی، از روش تحلیل مسیر و روش همبستگی پیرسون استفاده شد. تمامی داده‌های جمع آوری شده با استفاده از نرم افزارهای SPSS نسخه ۲۴ و AMOS نسخه ۲۴ تحلیل شد.

۳. یافته‌ها

۳-۱. توصیف جمعیت شناختی

در این پژوهش دامنه سنی دانش آموزان بین ۱۳-۱۵ سال بود. ۶۴ نفر معادل ۲۵ درصد از دانش آموزان در پایه هفتم، ۸۷ نفر معادل ۳۵ درصد در پایه هشتم و ۹۹ نفر معادل ۴۰ درصد در پایه نهم مشغول به تحصیل بودند. ۵٪ از دانش آموزان با فراوانی ۱۳ معدل بین ۱۰-۱۲، ۳۲٪ با فراوانی ۸۰ معدل بین ۱۴-۱۶، ۲۸٪ با فراوانی ۷۰ معدل بین ۱۶-۱۸ و ۳۵٪ با فراوانی ۸۷ معدل بین ۱۸-۲۰ را داشتند.

۳-۲. شاخص‌های توصیفی

برای تحلیل داده‌ها، از شاخص‌های آمار توصیفی (میانگین، انحراف معیار و ماتریس همبستگی) و آمار استنباطی (مدل معادلات ساختاری و آزمون بوت استرپ) استفاده شد. در این راستا، به منظور بررسی رابطه بین متغیرها از ضریب همبستگی پیرسون استفاده شد. همچنین، برای برآزش مدل پیشنهادی پژوهش، از مدل‌یابی معادلات ساختاری و برای بررسی نقش شرم و احساس گناه، از آزمون سوایل استفاده شد.

جدول ۱. شاخص‌های توصیفی و همبستگی بین متغیرهای پژوهش

ردیف	متغیر	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹
۱	خودمختاری									
۲	شایستگی	۰/۴۳								
۳	ارتباط	۰/۲۶	۰/۴۶							
۴	هدف موقعیت اجتماعی	۰/۱۵	۰/۱۳	۰/۳۱						
۵	هدف صمیمیت اجتماعی	۰/۰۳	۰/۰۲	۰/۰۵	۰/۴۱					
۶	هدف اجتناب اجتماعی	۰/۰۷	۰/۰۰۴	۰/۰۶	۰/۴۶	۰/۴۱				
۷	احساس شرم	۰/۱۴	۰/۱۱۴	۰/۰۸	۰/۱۶	۰/۲۳	۰/۳			
۸	احساس گناه	۰/۰۶	۰/۰۹	۰/۱۴	۰/۲۹	۰/۰۶	۰/۲۶۵	۰/۴۹		
۹	نارضایتی از بدن	۰/۲۸	۰/۴۵	۰/۲۱	۰/۲۳	۰/۳۴	۰/۵۵	۰/۶۸	۰/۶۳	

۲۸/۲۸	۲۹/۴۴	۲۸/۶۱	۱۳/۰۲	۱۵/۳۷	۱۵/۳۳	۲۸/۱۶	۱۹/۶	۲۴/۰۲	میانگین	۱۰
۶/۸	۸	۷/۰۵	۳/۸۴	۴/۸۲	۴/۳۴	۵/۵۴	۴/۰۷	۴/۱۴	انحراف معیار	۱۱

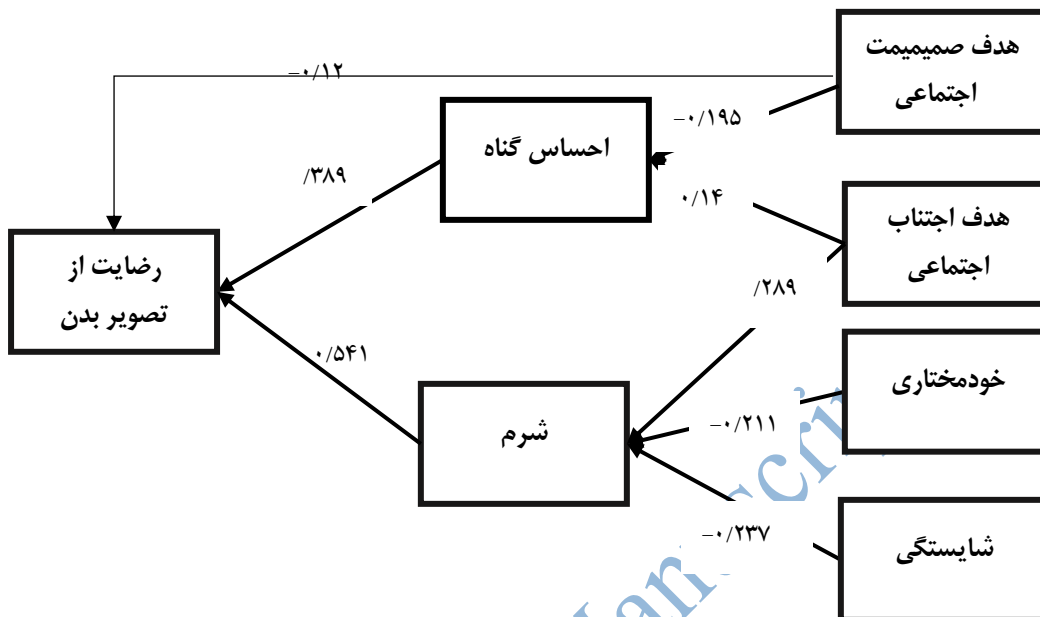
بر اساس مندرجات جدول ۱، روابط بین اکثر متغیرهای پژوهش معنی‌دار است ($P < 0.05$). همچنین، بالاترین میزان میانگین و انحراف معیار مربوط به متغیر نارضایتی از بدن و پایین‌ترین میزان میانگین و انحراف معیار مربوط به متغیر هدف اجتماعی اجتنابی است. به علاوه، به منظور برازش مدل پیشنهادی پژوهش از مدل معادلات ساختاری استفاده شد که ضرایب ساختاری آن در جدول ۲ ارائه شده است.

۳-۳. بررسی مدل ساختاری

جدول ۲. ضرایب ساختاری مدل پیشنهادی پژوهش

P	SE	T	B	β	مسیرهای مستقیم
۰/۰۰۱	۰/۱۱۲	-۳/۲۶	-۰/۳۷۶	-۰/۲۱۵	هدف صمیمیت اجتماعی به احساس گناه
۰/۰۰۱	۰/۰۹۸	-۳/۶۷	-۰/۳۶	-۰/۲۱۱	خودمختاری به شرم
۰/۰۰۱	۰/۱۰۸	۴/۹۱	۰/۵۳۱	۰/۲۸۹	هدف اجتناب اجتماعی به شرم
۰/۰۰۱	۰/۱	-۴/۱۱	-۰/۴۱	-۰/۲۰۷	شایستگی به شرم
۰/۰۰۸	۰/۱۳۷	۲/۶۶	۰/۳۶۵	۰/۱۷۶	هدف اجتناب اجتماعی به احساس گناه
۰/۰۰۱	۰/۲۶۱	-۳/۳۶	-۰/۸۷۶	-۰/۱۳۲	تصمیمیت اجتماعی به نارضایتی بدن
۰/۰۰۱	۰/۱۵۷	۹/۶۵	۱/۵۱	۰/۴۳۲	احساس گناه به نارضایتی بدن
۰/۰۰۱	۰/۱۷۲	۱۳/۸۳	۲/۳۸	۰/۵۹۱	شرم به نارضایتی بدن

همان‌طور که جدول ۲ نشان می‌دهد تمامی ضرایب مسیر معنادار هستند چرا که P محاسبه شده کمتر از مقدار ۰/۰۰۱ است ($P < 0.001$)، تنها مسیر اجتنابی به احساس گناه نیز در سطح ۰/۰۱ معنادار است. به دلیل معنادار بودن مسیرها به تحلیل مسیر پرداخته شد که در ادامه آمده است.

مدل ۲. مدل مفروض خودتعیین‌گری، جهت‌گیری اهداف اجتماعی، احساس گناه و شرم و رضایت از تصویر

جدول ۳. شاخص‌های برازش

شاخص‌ها	نتایج	وضعیت
X^2	۱۲/۹۶	قابل قبول
<i>NFI</i>	۰/۹۷	قابل قبول
<i>CFI</i>	۰/۹۹	قابل قبول
<i>IFI</i>	۰/۹۹	قابل قبول
<i>TLI</i>	۰/۹۸	قابل قبول
<i>RFI</i>	۰/۹۵	قابل قبول
<i>RMSEA</i>	۰/۰۳۵	قابل قبول

در این پژوهش، از چندین مشخصه برازندگی برای ارزیابی مدل معادلات ساختاری استفاده شد. شاخص خی دو، شاخص برازندگی^۱ (GFI)، شاخص اصلاح شده برازندگی^۲ (AGFI)، شاخص برازش هنجار شده^۳ (NFI)، شاخص برازندگی تطبیقی^۴ (CFI) و شاخص ریشه میانگین مربعات خطای تقریبی^۵ RMSEA به منظور ارزیابی برازش مدل استفاده شد. این شاخص‌ها معیارهای مختلفی برای اندازه‌گیری برازش مدل ارائه می‌دهند. به عنوان مثال، خی دو باید در سطح معناداری کمتر از ۰/۰۵ باشد تا بتوان مدل را به عنوان مناسب قلمداد کرد. GFI و AGFI باید به یک نزدیک باشند تا برازش مدل بهتر شود. همچنین NFI و CFI باید بالای ۰/۸ و ۰/۹ باشند به ترتیب تا نشان دهند که مدل به خوبی با داده‌ها تطبیق دارد. در نهایت، RMSEA باید در محدوده ۰/۰۵ تا ۰/۰۸ باشد تا برازش مدل قابل قبول باشد. در این پژوهش با توجه به جدول ۳ همه شاخص‌های برازندگی نشان دادند که مدل پژوهش برازنده داده‌ها است و نیاز به اصلاح ندارد.

جدول شماره ۴. نتایج آزمون سوبل

مقدار P	سوبل	مسیر غیرمستقیم
۰/۰۰۱	-۴/۴۳	جهت‌گیری هدف صمیمیت اجتماعی به نارضایتی بدنی با میانجی احساس گناه
۰/۰۰۱	۴/۶۵	جهت‌گیری هدف اجتماعی اجتنابی به نارضایتی بدنی با میانجی احساس گناه
۰/۰۰۱	۳/۳	جهت‌گیری هدف اجتماعی اجتنابی به نارضایتی بدنی با میانجی شرم
۰/۰۰۱	-۳/۴۷	خودمختاری به نارضایتی بدنی با میانجی شرم
۰/۰۰۱	-۴/۷۴	شایستگی به نارضایتی بدنی با میانجی شرم

همان‌طور که نتایج آزمون سوبل در جدول شماره ۴ نشان می‌دهد، مسیر غیرمستقیم صمیمیت اجتماعی به نارضایتی بدنی با میانجی احساس گناه معنادار است. همچنین مسیر جهت‌گیری هدف اجتناب اجتماعی به نارضایتی بدنی با میانجی احساس گناه نیز معنادار است. مسیر جهت‌گیری هدف اجتناب اجتماعی به نارضایتی بدنی با میانجی شرم معنادار است. همچنین مسیر خودمختاری و شایستگی به نارضایتی بدنی با میانجی شرم نیز معنادار است ($P < 0.01$).

۴. بحث و نتیجه‌گیری

پژوهش حاضر با بررسی نقش میانجی‌گری هیجان اخلاقی در رابطه بین نیازهای اساسی روان‌شناختی و جهت‌گیری هدف اجتماعی با نارضایتی بدنی در دانش‌آموزان دختر دوره متوسطه شهر بناب نشان داد که بین خرده‌مقیاس شرم و احساس گناه در رابطه بین رویکرد تسلطی اجتنابی، خودمختاری و شایستگی با نارضایتی بدنی دارد. این نتایج با تحقیقات پیشین در این رابطه همسو است (رافضی و همکاران، ۱۳۹۵؛ باردون و همکاران، ۲۰۰۷؛ بریچاچک و همکاران، ۲۰۱۸؛ لورن و مالین، ۲۰۲۱؛ نیتو و همکاران، ۲۰۲۳؛ ونستینکست و همکاران، ۲۰۰۶). این روابط بین متغیرها بدین‌صورت است که بین خودتعیین‌گری دانش‌آموزان دختر و تصویر بدن رابطه وجود دارد. نظریه خودتعیین‌گری بیان می‌کند که افراد دارای سه نیاز روان‌شناختی اساسی

1. Goodness of Fit Index

2. Adjusted Goodness of fit index

3. Normed Fit Index

4. Comparative fit index

5. The root mean square error of approximation

شایستگی، ارتباط و استقلال هستند (دسی و رایان، ۱۹۸۵). بر اساس خود تعیین‌گری، این نیازها برای عملکرد بهینه و رفاه در حوزه‌های مختلف، از جمله پیشرفت تحصیلی و روابط اجتماعی ضروری هستند. عبارتی دیگر کمبود خودتعیین‌گری، ممکن است تلاش برای کنترل ظاهر بدن و نگرانی‌های مربوط به آن را به دنبال داشته باشد (توگرسن و همکاران، ۲۰۰۷). همچنین خودتعیین‌گری بالا در افزایش اعتماد به نفس و ارزش خود نقش مهمی دارد و باعث می‌شود فرد بهتر بتواند با موقعیت‌های تنش‌زا و ناخوشایند زندگی کند. علاوه بر این، عزت‌نفس و ترس از ارزیابی منفی نیز به عنوان عوامل مؤثر در اضطراب اجتماعی شناخته شده‌اند. همچنین، خانواده، آشنایان و رسانه‌ها نقش مهمی در شکل‌گیری تصویر بدن فرد دارند. در این راستا مطالعه هاشمیان و همکاران (۱۴۰۰) نشان داد که والدین، و نگرش فرهنگی اجتماعی از گروه‌های اصلی هستند که دختران جوان به آنها رجوع می‌کنند و نگرش و نظرات آنها در شکل‌گیری و مدیریت بدن خود تأثیرگذار است. افراد عموماً با آشنایان خود در تماس مکرر هستند و بنابراین تلاش می‌کنند تا نظر و رضایت اشخاص موردنظر خود را جلب کنند. به عبارت دیگر، نگرش والدین به خودتعیین‌گری فرد را تحت تأثیر قرار می‌دهد و سپس فرد به آن واکنش نشان می‌دهد.

کش و همکاران (۲۰۰۴) دریافتند که دو خرده‌مقیاس خودمختاری و شایستگی به طور معناداری با نمرات پرسش‌نامه نارضایتی تصویر بدن همبستگی مثبت داشتند. در مجموع تکیه بر ظاهر برای تعریف خود، نشان‌دهنده اختلال در عملکرد متغیرهای روان‌شناختی است که با افزایش حساسیت به تصاویر رسانه‌ای مرتبط هستند. شایستگی فرد در تعاملات اجتماعی و تأثیرگذاری بر محیط، نیازی است که باید به آن پاسخ داده شود. این شایستگی نشان‌دهنده توانایی فرد در کسب فرصت‌ها برای تمرین و نمایش توانایی‌های خود است. همچنین، فرد باید قادر باشد به پیامدهای مطلوب دسترسی پیدا کند و احساس قابلیت تأثیرگذاری و تسلط بر محیط را تجربه کند (دسی و رایان^۱، ۲۰۱۷). در مطالعه‌ای انجام شده توسط قلعه ایها و همکاران (۱۳۹۰)، مشاهده شد که دانش‌آموزان مبتلا به افسردگی اساسی و افراد غیرافسرده علائم حذف عضو، جایگزینی نادرست اندام، اندازه غیرمتعارف، بدریختی تصویر، تناسب نادرست اندام‌ها، استفاده از اشکال هندسی برای ترسیم و جایگزینی نادرست تصویر در نقاشی گروه موردنظر را بیشتر نشان می‌دهند. همچنین، رضایت بدنی در گروه غیرافسرده با انگیزش درونی بالاتر همراه است. زنان و دختران نیز به دلیل ارزش قائل شدن به ظاهر، دچار اضطراب نارضایتی بدنی و احساس شرمندگی می‌شوند و برای پر کردن فاصله بین ظاهر فعلی و ظاهر ایده‌آل، به لاغری تمایل دارند. ارزیابی آنها نسبت به ظاهرشان با ارزیابی‌شان از سلامتی رابطه دارد و هرچه به جذابیت و ظاهر محبوب خود معتقد باشند، سلامتی خود را بالاتر ارزیابی می‌کنند و کیفیت زندگی بالاتری نیز خواهند داشت. در نهایت، متغیرهای رضایت از تصویر ذهنی بدنی با خودتعیین‌گری باورهای قوی‌تر درباره خودکارآمدی مرتبط است و با تغییر در این باورها، شرایط آرامش و شادی توانمندی هدفمندی و در نهایت خودتعیین‌گری می‌تواند افزایش یابد.

جهت‌گیری هدف اجتماعی^۲، جهت‌گیری هدف اجتماعی به تمایل فرد به تمرکز بر مقایسه اجتماعی و تمایل به برآوردن استانداردها و انتظارات اجتماعی اشاره دارد (رایان و شیم، ۲۰۰۶) و در صورتی که اهداف به‌عنوان بازنمایی شناختی حوادث، رخداد‌های آینده و برانگیزاننده رفتار تعریف شوند، اهداف انتخابی فرد برای خود در راستای دستیابی به پیامدهای اجتماعی خاص هستند که می‌توانند بر تصویر ذهنی از بدن تأثیر داشته باشند (بدری گرگری، حسینی نسب و حقی، ۱۳۸۹). در سال‌های اخیر، رابطه جهت‌گیری هدف پیشرفت اجتماعی با برخی رفتارها و عملکردها مطالعه شده است. برای مثال در مطالعه ریان و هاپکینز^۳ (۲۰۰۳) رابطه مثبت جهت‌گیری هدف تبحر اجتماعی با رفتارهای مثبت و عملکرد گریزی اجتماعی با رفتارهای ناسازگارانه نشان داده شده است. همچنین نتایج مطالعه ریان و همکاران (۲۰۰۱) حاکی از وجود رفتار اجتناب از جست‌وجوی حمایت در افراد

1. Deci, Ryan

2. Social goal orientation

3. Ryan & Hopkins

دارای جهت‌گیری موقعیت اجتماعی، و وجود تمایل به جستجوی حمایت از دیگران در افراد دارای جهت‌گیری هدف صمیمیت اجتماعی است. هنگامی که دانش‌آموزان دختر دارای جهت‌گیری هدف اجتماعی قوی هستند، ممکن است در مقایسه اجتماعی دائمی با دیگران، به ویژه از نظر ظاهر و جذابیت ظاهری، شرکت کنند. این مقایسه مداوم می‌تواند منجر به تصورات منفی از بدن و افزایش ناراضی‌تای بدن شود. دانش‌آموزان دختری که رعایت استانداردها و انتظارات اجتماعی را در اولویت قرار می‌دهند، ممکن است برای انطباق با آرمان‌های زیبایی اجتماعی تحت فشار باشند، که می‌تواند به نگرانی‌های مربوط به تصویر بدن کمک کند (هولشتاین و همکاران، ۲۰۰۴). [خرم قاضیان و عاطف وحید \(۱۳۹۶\)](#) در پژوهشی با عنوان "نقش تصویر بدنی در پیش‌بینی جهت‌گیری هدف افراد دارای معلولیت جسمی حرکتی" نتیجه گرفتند که تصویر بدنی به طور معنی‌داری جهت‌گیری هدف را در افراد ناتوان جسمی و حرکتی پیش‌بینی می‌کند و در جهت‌گیری هدف اجتماعی افراد ناتوان جسمی و حرکتی دخیل است.

[ریان و شیم^۱ \(۲۰۰۶\)](#) نیز در پژوهش خود پیامدهای متفاوت سه مؤلفه اهداف پیشرفت اجتماعی مانند ارتباط اهداف رشد اجتماعی با روابط مثبت اجتماعی، پذیرش خود، رشد شخصی و سازگاری اجتماعی، ارتباط مثبت جهت‌گیری هدف عملکرد گریزی اجتماعی با نگرانی اجتماعی و ارتباط منفی آن با رشد شخصی و خودمختاری را نشان دادند. جهت‌گیری هدف افراد می‌تواند بر میزان استرس و بهزیستی روان‌شناختی آنها تأثیر داشته باشد. نظریه جهت‌گیری هدف پیشرفت می‌تواند ساختار مناسبی برای بررسی اینکه چرا برخی افراد دچار اضطراب می‌شوند، باشد. این نظریه به توصیف و ارزیابی رفتار افراد بر اساس هدفی که دارند کمک می‌کند. اتخاذ اهداف عملکرد گرایشی اغلب با اضطراب همراه است، زیرا با نتیجه غیرقابل کنترل و نمایش خارجی همراه است ([دیزینگر و سالمون^۲، ۲۰۲۲](#)).

همچنین نتایج پژوهش حاضر حاکی از وجود رابطه بین هیجان‌های اخلاقی با تصویر بدن دانش‌آموزان دختر است. هیجان‌های اخلاقی ذاتاً عمدی هستند و بنابراین شدیداً به تجربیات و ارزیابی‌های فرد از دنیای اجتماعی بستگی دارند. هیجان‌هایی مانند احساس گناه بر اساس درک شرایط شخص دیگر و یا استانداردهای اخلاقی درونی شده خود فرد است. بعد عاطفی تصویر بدن بیانگر هیجان‌ها و عواطفی است که افراد در مورد ظاهر و عملکرد بدن خود تجربه می‌کنند. این احساسات و عواطف معمولاً به عنوان اضطراب اجتماعی و احساسات خودآگاه مرتبط با بدن مانند شرم، گناه، خجالت، حسادت، و غرور ارزیابی می‌شوند که شرم و گناه مربوط به بدن هر دو احساسات خودآگاه مرتبط با بدن مانند شرم، گناه، خجالت، حسادت، و غرور ارزیابی می‌شوند که شرم فردی غیرجذاب هستیم)، در حالی که احساس گناه بر یک رفتار خاص متمرکز است (مثلاً من به اندازه کافی کاری برای بهبود ظاهرم انجام نادم). تصویر بدن می‌تواند مثبت و یا منفی باشد که تصویر مثبت بدن به عشق و احترام کلی نسبت به ظاهر و عملکرد بدن اشاره دارد و شامل قدردانی و پذیرش بدن است. علاوه بر این، کسانی که تصویر بدنی مثبت‌تری دارند، تمایل دارند از یک مفهوم سازی گسترده از زیبایی استفاده کنند و به جای ظاهر بر درون خود تمرکز کنند. تصویر مثبت از بدن ممکن است به صورت ادراک دقیق از بدن، افکار مثبت، باورها (مانند رضایت)، احساسات (مثلاً غرور) نسبت به بدن، و رفتارهای ارتقاءدهنده سلامت (اهمیت دادن) و سازگاری (مانند خودسازی مثبت) بیان شود. برعکس، تصویر منفی بدن شامل جنبه‌های آسیب‌شناختی تصویر بدن می‌شود و می‌تواند به صورت ادراکات نادرست، افکار منفی، باورها (مانند ناراضی‌تای)، احساسات (مانند شرم، گناه)، و رفتارهای پرخطر یا ناسازگار (مانند ورزش بیش از حد) بیان شود. به این ترتیب، این هیجان‌ها یک مؤلفه شناختی دارند زیرا به درک اساسی از تعارض نیاز دارند. هیجان‌های اخلاقی کودکان ممکن است نقش اساسی در رشد استدلال اخلاقی آنها داشته باشد. به طور خاص، گزارش‌های نظری درباره هیجان‌های اخلاقی پیشنهاد کرده‌اند که هیجان‌های اخلاقی ممکن

1. Ryan & Shim

2. Dasinger & Solmon

است بخش مهمی از این باشد که چرا کودکان توجیهات اخلاقی را در موقعیت‌های اخلاقی پیچیده به کار می‌برند و چرا آنها به معیارهای اخلاقی خود پایبند هستند یا نیستند (کیلن و سمنتا، ۲۰۱۳).

هیجان‌های اخلاقی نیاز به خودآگاهی و بازنمایی خود دارند و بنابراین با احساسات اولیه متفاوت هستند (تریسی و رایبیز، ۲۰۰۷). به این ترتیب، این هیجان‌ها دیرتر از هیجان‌های اولیه مانند شادی یا ترس ظاهر می‌شوند. ویژگی مهم دیگر این است که این هیجان‌ها از نظر شناختی پیچیده هستند و ممکن است به مهارت‌های نظریه ذهن نیاز داشته باشند. تصور می‌شود درک دقیق‌تری از احساسات اخلاقی، مانند احساس گناه یا شرم، در حدود سن ۶ تا ۸ سالگی ظاهر می‌شود (لاگاتوتا و تامپسون، ۲۰۰۷). محققان استدلال کرده‌اند که وجود هیجان‌های اخلاقی نشان‌دهنده آگاهی اخلاقی یا آغاز خود اخلاقی است (کلر، ۲۰۰۴؛ کلر، برانت، و سیگوداردوتیر، ۲۰۰۹؛ مالتی و لاتزو، ۲۰۱۰). عواطف اخلاقی پایه اولیه‌ای را برای رشد خود اخلاقی و گرایش‌های کنش اخلاقی فراهم می‌کنند، زیرا نشان می‌دهند که خود به یک هنجار متعهد است (مالتی و همکاران، ۲۰۰۹؛ مالتی و کرتاور، ۲۰۱۳).

به‌طور کلی این گروه از افراد روزانه ساعت‌ها درگیر مشغله‌های ذهنی و افکار مزاحم در رابطه با نقص‌های ظاهری غیر قابل مشاهده هستند که با رفتارهای تکراری در تلاش برای تأیید، استتار یا بهبود ظاهر مانند خیره شدن در آینه، نظافت بیش از حد، کسب اطمینان خاطر و استفاده از روش‌های زیبایی به‌طور افراطی همراه می‌شوند. چنین رفتارها و مشغله‌هایی اغلب با هیجان‌هایی مانند شرم، خجالت و انزجار همراه است و می‌تواند توانایی فرد را برای درگیر شدن در روابط اجتماعی مختل کند.

محدودیت‌های پژوهش

با توجه به محدودیت‌ها و موانع موجود در این پژوهش، نتایج و استنتاج‌های آن باید با احتیاط در نظر گرفته شوند. برخی از محدودیت‌ها شامل مجوزهای لازم برای دسترسی به حجم نمونه لازم برای اجرای پژوهش، استفاده از پرسش‌نامه‌ها که تعداد زیاد سوالات آنها باعث طولانی شدن زمان اجرا می‌شود، و تعمیم‌پذیری محدود نتایج به دلیل انجام پژوهش بر روی دختران شهر بناب است.

همچنین، عدم دسترسی به نسخه سه نرم افزار پی. ال. اس. نیز محدودیت‌های دیگری است. پیشنهاد می‌شود در پژوهش‌های آتی، از طرح‌های آزمایشی و ابزارهای متعدد و بررسی‌های آزمایشگاهی استفاده شود تا صحت داده‌های جمع‌آوری شده بهبود یابد. همچنین، پژوهش‌های آتی باید روابط میان متغیرهای پژوهش را در نمونه‌های دیگر بررسی کنند و حجم نمونه بیشتری را در بررسی اثربخشی درمان‌ها استفاده کنند تا تعمیم‌پذیری نتایج افزایش یابد.

در نهایت، در پژوهش‌های آتی باید به بررسی دقیق‌تر اثربخشی درمان‌های انگیزشی و هیجانی بر تصویر بدن دختران و مقایسه آن با رویکردهای درمانی دیگر و تأثیر آن بر سایر اختلالات هیجانی در دختران توجه شود. همچنین، باید در سطح اجرایی، غربالگری از نظر ابتلا به تصویر بدن روانی در برنامه‌های غربالگری روتین برای دختران گنجانده شود و در تدوین سیاست‌ها و برنامه‌های آموزشی، استفاده از درمان‌های انگیزشی و هیجانی برای دختران با مشکلات تصویر بدن ترویج یابد.

۵. ملاحظات اخلاقی

اصول اخلاقی در این مقاله رعایت شده است. اطلاعات به صورت کاملاً محرمانه حفظ شد و شرکت‌کنندگان اجازه داشتند که هر وقت مایل بودند از پژوهش خارج شوند.

۶. تقدیر و تشکر و حمایت مالی

پژوهش حاضر هیچ گونه کمک مالی از سازمان‌های تامین مالی دریافت نکرده است.

۷. تعارض منافع

پژوهش حاضر هیچ تعارض منافع با منابع و اشخاص ندارد.

منابع

ارفع بلوچی، ف.، کارشکی، ح.، آهنچیان، م.، ناصریان، ح.، و افشاری زاده، ا. (۱۳۹۵). ساخت و اعتباریابی مقیاس نیاز پژوهشی معلمان مقطع متوسطه شهر مشهد براساس نظریه خودتعیین‌گری، رویکردهای نوین آموزشی، ۱۱(۲)، ۲۷-۴۴.

<https://doi.org/10.22108/nea.2016.21379>

اصلی پور، ع.، کاویان فر، ح.، خسروجاوید، م.، و هاشمی، س. (۱۳۹۷). مقایسه تصمیم‌گیری اخلاقی، پیشبینی هیجان اخلاقی، سبک حل مساله اجتماعی در دانش‌آموزان تک والدی و عادی. مجله روانشناسی مدرسه، ۷(۴)، ۷-۱۹.

https://jasp.uma.ac.ir/article_744.html

بدری گرگری، ر.، حسینی نسب، د.، و حقی، ح. (۱۳۸۹). رابطه اهداف پیشرفت اجتماعی و مهارت‌های ارتباط میان فردی در دانشجویان دانشگاه تبریز. مطالعات روان‌شناختی، ۶(۳)، ۲۹-۴۴.

<https://doi.org/10.22051/psy.2010.1576>

ترکمن ملایری، م.، و شیخ الاسلامی، ر. (۱۳۹۶). تبیین علی رفتار جامعه‌پسند نوجوانان بر اساس فلسفه فراهیجانی مادر و هیجان‌ات اخلاقی. پژوهش‌های روان‌شناسی اجتماعی، ۷(۲۸)، ۲۷۱-۲۶۱.

https://www.socialpsychology.ir/article_75336.html

جوکار، ب.، و کمالی، ف. (۱۳۹۴). بررسی رابطه معنویت و احساس شرم و گناه. فرهنگ در دانشگاه اسلامی، ۵(پیاپی ۱۴)، ۳-۲۱.

<https://www.sid.ir/paper/236912/fa>

خرم قاضیان، م.، و عاطف وحید، ط. (۱۳۹۶). نقش تصویر بدنی در پیش‌بینی جهت‌گیری هدف افراد دارای معلولیت جسمی حرکتی، همایش بین‌المللی روانشناسی و مطالعات اجتماعی، ۲۰ اسفند ۱۳۹۶، تهران.

<https://civilica.com/doc/747475>

رافضی، ز.، و اخوان خرازیان، ف. (۱۳۹۵). رابطه‌ی شرم تصویر بدنی با جرأت‌ورزی، اضطراب اجتماعی و شاخص توده‌ی بدنی در اعضای باشگاه‌های ورزشی تهران. پژوهش‌های روانشناسی اجتماعی، ۶(۲۱)، ۱۵-۳۱.

https://www.socialpsychology.ir/article_62971.html

قلعه‌ای‌ها، ع.، ضرابیان، م.، حقیقی، م.، و شیرخانلو، ن. (۱۳۹۰). مقایسه اختلال در تصویر ذهنی از بدن، در بیماران مبتلا به افسردگی اساسی و افراد غیر افسرده. مجله علمی دانشگاه علوم پزشکی بیرجند؛ ۱۸(۱): ۲۴-۱۸.

<http://journal.bums.ac.ir/article-1-921-fa.html>

مومنی، م.، قربانی، ا.، و حسن دوست، ف. (۱۳۹۴). پیش‌بینی کننده‌های نارضایتی از تصویر ذهنی بدن در دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی قزوین، ۴(۱)، ۲۸-۳۷.

<http://ijpn.ir/article-1-765-fa.html>

هاشمیان، م.، افلاک سبیر، ع.، گودرزی، م.، و رحیمی، ج. (۱۴۰۰). رابطه سبک دلبستگی با نگرش به تصویر بدنی در دانش‌آموزان دختر مقطع متوسطه: نقش واسطه‌ای نگرش فرهنگی اجتماعی به ظاهر و پذیرش خود. پژوهش‌های علوم شناختی و رفتاری، ۱۱(۲).

<https://doi.org/10.22108/cbs.2022.131524.1598>

References

- Amado Alonso, D., León-del-Barco, B., Mendo-Lázaro, S., & Iglesias Gallego, D. (2020). Examining body satisfaction and emotional–social intelligence among school children: Educational implications. *International journal of environmental research and public health*, 17(6), 2120. <https://doi.org/10.3390/ijerph17062120>
- Arfaa Baluchi, F., Kareshk, H., Ahanchian, M., Naserian, H., & Afsharizadeh, A. (2016). Construct and Validate the Scale of Research Needs for Mashhad City High School Teachers Based on Self-Determination Theory. *New Educational Approaches*, 11(2), 27-44. doi: <https://doi.org/10.22108/nea.2016.21379> (inPersian)
- Aslipoor, A., Kavianfar, H., Khosrojauid, M., & Hashemi, S. (2019). Comparison of moral decision making, moral emotion expectancy, and social problem-solving style in single-parent and normal students. *Journal of School Psychology*, 7(4), 7-19. https://jssp.uma.ac.ir/article_744.html?lang=en (inPersian)
- Badri Gargari, R., Hosseininasab, D., & Haghi, H. (2010). The Study of the relationship between social achievement goals and communication skills in University Students. *Journal of Psychological Studies*, 6(3), 29-44. doi: <https://doi.org/10.22051/psy.2010.1576> (inPersian)
- Bardone-Cone, A. M., Wonderlich, S. A., Frost, R. O., Bulik, C. M., Mitchell, J. E., Uppala, S., & Simonich, H. (2007). Perfectionism and eating disorders: Current status and future directions. *Clinical psychology review*, 27(3), 384-405. <https://doi.org/10.1016/j.cpr.2006.12.005>
- Brichacek, A., Neill, J., & Murray, K. (2018). The effect of basic psychological needs and exposure to idealized Facebook images on university students' body satisfaction. *Cyberpsychology: Journal of Psychosocial Research on Cyberspace*, 12(3). <https://psycnet.apa.org/doi/10.1037/a0022641>
- Cardaci, N., Bromberg, M., & Luong, K. (2022). I'm a Celebrity, Don't Get Me out of Here: How Law and Celebrity Advocacy Can Protect Young People from Miracle Weight Loss Products' Advertising on Social Media. *Hastings J. Gender & L.*, 33, 29. <https://repository.uclawsf.edu/hwlj/vol33/iss1/4/>
- Cash, T. F., Phillips, K. A., Santos, M. T., & Hrabosky, J. I. (2004). Measuring “negative body image”: validation of the Body Image Disturbance Questionnaire in a nonclinical population. *Body image*, 1(4), 363-372. <https://doi.org/10.1016/j.bodyim.2004.10.001>
- Chua, S. N., Craddock, N., Rodtanaporn, W., Or, F., & Austin, S. B. (2023). Social media, traditional media, and other body image influences and disordered eating and cosmetic procedures in Malaysia, Singapore, Thailand, and Hong Kong. *Body image*, 45, 265-272. <https://doi.org/10.1016/j.bodyim.2023.03.010>
- Cohen, T. R., Wolf, S. T., Panter, A. T., & Insko, C. A. (2011). Introducing the GASP Scale: A new measure of guilt and shame proneness. *Journal of Personality and Social Psychology*, 100, 947- 966. <https://psycnet.apa.org/doi/10.1037/a0022641>
- Cooper, P. J., Taylor, M. J., Cooper, Z., & Fairbum, C. G. (1987). The development and validation of the Body Shape Questionnaire. *International Journal of Eating Disorders*, 6(4), 485-

494. [https://doi.org/10.1002/1098-108X\(198707\)6:4<485::AID-EAT2260060405>3.0.CO;2-O](https://doi.org/10.1002/1098-108X(198707)6:4<485::AID-EAT2260060405>3.0.CO;2-O)

Dasinger, T. M., & Solmon, M. A. (2022). Exploring the Relationships Among Achievement Goal Theory, State Anxiety, and Intentions to Be Physically Active. *International Journal of Sport, Exercise and Health Research*, 6(2), 74-80. https://web.archive.org/web/20220529010050id/http://www.sportscierceresearch.com/IJSE-HR_202261_12.pdf

Deci, E. L., & Ryan, R. M. (1985). The general causality orientations scale: Self-determination in personality. *Journal of research in personality*, 19(2), 109-134. [https://doi.org/10.1016/0092-6566\(85\)90023-6](https://doi.org/10.1016/0092-6566(85)90023-6)

Deci, E.L. Ryan R.M. (2017). editors. Handbook of self-determination research. University Rochester Press; 2017.

Ferdousi, J. S., Bradley, G. L., & Carlini, J. (2023). Through Thick and Thin: Exposure to Instagram Advertisements and Willingness to Engage in Appearance-Altering Practices. *The Journal of Psychology*, 157(6), 367-388. <https://doi.org/10.1080/00223980.2023.2221014>

Fontenelle, L. F., de Oliveira-Souza, R., & Moll, J. (2022). The rise of moral emotions in neuropsychiatry. *Dialogues in clinical neuroscience*. <https://doi.org/10.31887/DCNS.2015.17.4/lfontenelle>

Ghaleiha A, Zarabian M, Haghghi M, Shir Khanlo N. (2011). Comparison of the disturbance in mental image of the body in patients with major depression disorder and non-depressed persons. *J Birjand Univ Med Sci*; 18 (1):18-24 <http://journal.bums.ac.ir/article-1-921-fa.html> (in Persian)

Goncalves, T., Niemivirta, M., & Lemos, M. S. (2017). Identification of students' multiple achievement and social goal profiles and analysis of their stability and adaptability. *Learning and Individual Differences*, 54, 149-159. <https://doi.org/10.1016/j.lindif.2017.01.019>

Guan, J., Xiang, P., Land, W., & Hamilton, X. D. (2023). Age and gender differences in achievement goal orientations in relation to physical activity. *Perceptual and Motor Skills*, 130(1), 80-93. <https://doi.org/10.1177/00315125221139000>

Hashemian, M., Aflakseir, A., Goudarzi, M., & Rahimi, C. (2021). The Relationship between Attachment Styles and Attitudes toward body image in High School Girl Students: The Mediating Role of Socio-cultural attitudes toward appearance and Self-acceptance. *Research in Cognitive and Behavioral Sciences*, 11(2), 1-26. doi: [10.22108/cbs.2022.131524.1598](https://doi.org/10.22108/cbs.2022.131524.1598) (in Persian)

Heider, N., Spruyt, A., & De Houwer, J. (2018). Body dissatisfaction revisited: On the importance of implicit beliefs about actual and ideal body image. *Psychologica Belgica*, 57(4), 158. doi: [10.5334/pb.362](https://doi.org/10.5334/pb.362)

Hollenstein, T., Granic, I., Stoolmiller, M., & Snyder, J. (2004). Rigidity in parent—child interactions and the development of externalizing and internalizing behavior in early

childhood. *Journal of abnormal child psychology*, 32, 595-607.
<https://doi.org/10.1023/B:JACP.0000047209.37650.41>

Jhangiani, R., & Tarry, H. (2022). 3.1 The Cognitive Self: The Self-Concept. *Principles of Social Psychology-1st International H5P Edition*.
<https://opentextbc.ca/socialpsychology/chapter/the-cognitive-self-the-self-concept/>

Jokar, B., & Kamali, F. (2015). Relation between Spirituality and the Feeling of Shame and Sin. *Culture in the Islamic University*, 5(1 (14)), 3-21. <https://sid.ir/paper/236912/en> (inPersian)

Kalash, N., Harb, H., Zeeni, N., El Khoury, M., & Mattar, L. (2023). Determinants of body image disturbance and disordered eating behaviors among self-identified LGBTQ individuals. *Journal of Eating Disorders*, 11(1), 1-10. <https://doi.org/10.1186/s40337-023-00810-2>

Keller, M. (2004). Self in relationship. In D. K. Lapsley, & D. Narvaez (Eds.) , *Morality, self, and identity* (pp. 269–300). Mahwah, NJ: Erlbaum.
<https://citeseerx.ist.psu.edu/document?repid=rep1&type=pdf&doi=7c7e5c3ddde21bdf2f59d334bbf40b0d50400cb7>

Keller, M., Brandt, A., & Sigurdardottir, G. (2009). “Happy” and “unhappy” victimizers: The development of moral emotions from childhood to adolescence. In W. Koops, & A. Sanders (Eds.) , *The development and structure of conscience* (pp. 253–267). Hove, UK: Psychology Press.

Khorram Qazian, M., Atef Vahid, T. (2018). The role of body image in predicting goal orientation of people with physical and motor disabilities, *International Conference on Psychology and Social Studies*, Tehran. <https://civilica.com/doc/747475> (inPersian)

Killen, M., & Smetana, J. G. (2013). *Handbook of moral development*. Psychology Press.

Kiser, E. T. (2023). *Understanding adherence to Cognitive Behavioral Therapy (CBT) in clinicians who treat eating disorders: A Self-Determination Theory approach* (Doctoral dissertation). <https://www.proquest.com/openview>

Lacroix, E., Smith, A. J., Husain, I. A., Orth, U., & von Ranson, K. M. (2023). Normative body image development: A longitudinal meta-analysis of mean-level change. *Body image*, 45, 238-264. <https://doi.org/10.1016/j.bodyim.2023.03.003>

Lagattuta, K.H., & Thompson, R. A. (2007). The development of self-conscious emotions: Cognitive processes and social influences. In J.L. Tracy, R.W. Robins, & J. P. Tangney (Eds.) , *The self-conscious emotions: Theory and research* (pp. 91–113). New York
https://www.researchgate.net/profile/Ross-Thompson-4/publication/232529007_The_development_of_self-conscious_emotions_Cognitive_processes_and_social_influences/links/569dc6af08ae00e5c98f024e/The-development-of-self-conscious-emotions-Cognitive-processes-and-social-influences.pdf

- Laurén, K., & Malinen, A. (2021). Shame and silences: children's emotional experiences of insecurity and violence in postwar Finnish families. *Social History*, 46(2), 193-220. <https://doi.org/10.1080/03071022.2021.1892314>
- Liu, Y., Zhang, F., Wang, Z., Cao, L., Wang, J., Na, A., ... & Zhao, X. (2016). Overgeneral autobiographical memory at baseline predicts depressive symptoms at follow-up in patients with first-episode depression. *Psychiatry Research*, 243, 123-127. <https://doi.org/10.1016/j.psychres.2016.06.029>
- Malti, T., & Krettenauer, T. (2013). The relation of moral emotion attributions to prosocial and antisocial behavior: A meta-analysis. *Child Development*, 84(2), 397-412. <https://doi.org/10.1111/j.1467-8624.2012.01851.x>
- Malti, T., & Latzko, B. (2010). Children's moral emotions and moral cognition: Towards an integrative perspective. *New Directions for Child and Adolescent Development*, 129, 1-10. <https://doi.org/10.1002/cd.272>
- Malti, T., Gummerum, M., Keller, M., & Buchmann, M. (2009). Children's moral motivation, sympathy, and prosocial behavior. *Child Development*, 80, 442-460. <https://doi.org/10.1111/j.1467-8624.2009.01271.x>
- Momeni, M., Ghorbani, A., & Hasandoost, F.. (2016). Predictors of Body Image Dissatisfaction Among Students of Qazvin University of Medical Sciences. *Iranian Journal of Psychiatric Nursing (IJPN)*, 4(1), 0-0. SID. <https://sid.ir/paper/358857/en> (inPersian)
- Nieto-Casado, F. J., Vansteenkiste, M., Brenning, K., Oliva, A., Rodríguez-Meirinhos, A., & Antolín-Suárez, L. (2023). Basic psychological needs and suicidal ideation: testing an integrative model in referred and non-referred adolescents. *Current Psychology*, 1-12. Doi: 10.1007/s12144-023-04816-6
- Okello, W. K. (2023). "Look a Negro! ": self-authorship, self-definition, and the wake of anti-blackness. *International Journal of Qualitative Studies in Education*, 1-16. <https://doi.org/10.1080/09518398.2023.2178684>
- Parent, M. C., Schwartz, E. N., & Bradstreet, T. C. (2016). Men's body image. In Y. J. W. S. R. Wester (Ed.), *APA handbook of men and masculinities* (pp. 591-614). Washington, DC, US: American Psychological Association. <https://doi.org/10.1037/14594-027>
- Probst, M., Pieters, G., & Vanderlinden, J. (2008). Evaluation of body experience questionnaires in eating disorders in female patients (AN/BN) and nonclinical participants. *International Journal of Eating Disorders*, 41(7), 657-665. doi: [10.1002/eat.20531](https://doi.org/10.1002/eat.20531)
- Rafezi, Z., Akhavan Kharazian, F. (2016). Relationship among Body Image Shame, Assertiveness, Social Anxiety and Body Mass Index in Members of Tehran Gymnasiums. *Social Psychology Research*, 6(21) 15-31. https://www.socialpsychology.ir/article_62971.html (inPersian)
- Rodrigues, E. C. G., Neris, R. R., Nascimento, L. C., de Oliveira-Cardoso, É. A., & Dos Santos, M. A. (2023). Body image experience of women with breast cancer: A meta-

synthesis. *Scandinavian Journal of Caring Sciences*, 37(1), 20-36.
<https://doi.org/10.1111/scs.13102>

Rosenqvist, E., Konttinen, H., Berg, N., & Kiviruusu, O. (2023). Development of Body Dissatisfaction in Women and Men at Different Educational Levels During the Life Course. *International Journal of Behavioral Medicine*, 1-12.
<https://doi.org/10.1007/s12529-023-10213-x>

Ryan, A. M., & Hopkins, N. B. (2003). Achievement goals in the social domain. *Chicago: University of Illinois, Urbana-Champaign, Unpublished manuscript.*

Ryan, A. M., & Shim, S. S. (2006). Social achievement goals: The nature and consequences of different orientations toward social competence. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 32(9), 1246-1263. <https://doi.org/10.1177/0146167206289345>

Ryan, A. M., Pintrich, P. R., & Midgley, C. (2001). Avoiding seeking help in the classroom: Who and why?. *Educational Psychology Review*, 13(2), 93-114.
[10.1023/A:1009013420053](https://doi.org/10.1023/A:1009013420053)

Scully, M., Swords, L., & Nixon, E. (2023). Social comparisons on social media: Online appearance-related activity and body dissatisfaction in adolescent girls. *Irish Journal of Psychological Medicine*, 40(1), 31-42. <https://doi.org/10.1017/ipm.2020.93>

Tarkhan, M., Ismaeilpoor, M., & Tizdast, T. (2013). A study of the relationship between social anxiety, social self-efficacy and body image in the girl students of the Islamic Azad University at Tonekabon Branch. *European Online Journal of Natural and Social Sciences*, 2(4), pp-510. <https://european-science.com/eojnss/article/view/196>

Thøgersen-Ntoumani, C., & Ntoumanis, N. (2007). A self-determination theory approach to the study of body image concerns, self-presentation, and self-perceptions in a sample of aerobic instructors. *Journal of Health Psychology*, 12(2), 301-315.
<https://doi.org/10.1177/1359105307074267>

Thompson, J.K. (1990). *Psychology practitioner guidebooks. Body image disturbance: Assessment and treatment.* Elmsford, NY: Pergamon Press.

Tokgöz, E., & Carro, M. A. (2023). Engineering psychology of facial plastic surgery patients. In *Cosmetic and reconstructive facial plastic surgery: A review of medical and biomedical engineering and science concepts* (pp. 343-365). Cham: Springer Nature Switzerland.
https://doi.org/10.1007/978-3-031-31168-0_11

Tracy, J. L., & Robins, R. W. (2007). The self in self-conscious emotions: A cognitive appraisal approach. In J. L. Tracy, R. W. Robins, & J. P. Tangney (Eds.), *The self-conscious emotions: Theory and research* (pp. 3–20). New York, NY: Guilford.
<https://www.guilford.com/excerpts/tracy2.pdf?t=1>

Træen, B., Markovic, A., & Kvaalem, I. L. (2016). Sexual satisfaction and body image: a cross-sectional study among Norwegian young adults. *Sexual and Relationship Therapy*, 1-15. <https://doi.org/10.1080/14681994.2015.1131815>

Turkmen Malayeri, M., & Sheikholeslami, R. (2018). A causal explanation of adolescents' prosocial behavior based on mother's meta-emotion philosophy and moral

emotions. *Social Psychology Research*, 7(28), 1-22.
https://www.socialpsychology.ir/article_75336.html?lang=en (inPersian)

van den Brink, F., Vollmann, M., Sternheim, L. C., Berkhout, L. J., Zomerdijk, R. A., & Woertman, L. (2018). Negative body attitudes and sexual dissatisfaction in men: The mediating role of body self-consciousness during physical intimacy. *Archives of Sexual Behavior*, 47, 693-701. doi: 10.1007/s10508-017-1016-3.

Vansteenkiste, M., Lens, W., & Deci, E. L. (2006). Intrinsic versus extrinsic goal contents in self-determination theory: Another look at the quality of academic motivation. *Educational Psychologist*, 41(1), 19-31.
https://doi.org/10.1207/s15326985ep4101_4

Accepted Manuscript